

Pošiljalna v državi SHS pavšalirana.

Naročnina listu: Celo leto K 120.—, pol leta K 60.—, četrtil leta K 30.—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150.—. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišlvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Maribor, dne 31. januarja 1921.

12. številka.

Letnik XIII.

Posamezna številka stane 1 krono.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišlvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprte reklamacije so pošiljane proste. — Telefon št. 220.

Radičevščina.

Radič napoveduje, da pride kot zavojevalec tudi v Slovenijo, to svojo grožnjo podkreplja takoj z dejanji. — Odšel je na agitacijsko potovanje v hrvaško Zagorje, prireja shode ob reki Sotli, tik na štajerski meji, kamor vabi Slovence. Hvali se, da obiskuje njegove shode tisoče Slovencev z onstran meje. Agitatorje pošilja v Slovenijo na shode drugih slovenskih političnih strank. Uspehi gotovo niso taki, kakor se hvali in ako bi hoteli zadevo vzeti preveč tragično, bi delali samo zanj nepotrebno reklamo. Tako izrazilo demagoško gibanje, kakor je njegova stranka, mora delati s presečenjem in z bobnanjem in nasprotovanjem mu bomo najbolje, ako razkrinkamo njegovo zunanost in odkrijemo njegovo pravo jedro.

Hrvaška Radičevščina je priklila iz podobnih razlogov, kakor ruski — boljševizem. Taki pojavi so mogoči le samo tam, kjer je ljudstvo politično in kulturno še jako nerazvito, ki gre bolj za instinkti, kakor pa za razsodkom, je socialno in družabno neorganizirano in vsled tega dostopno vsakemu demagoškemu hujskanju. Ako se tako ljudstvo toliko vzdrami, da vsaj podzvestno čuti, da ni vse prav in da se mu godi neka krivica, a k temu še pride zmogel in brezvesten demagog, ki brezobzirno izrablja tako ljudsko razpoloženje, nastane lahko veliko ljudsko gibanje. Trajnega obstanka tako valovanje nima, četudi gre včasih zelo visoko, čez nekaj let pa zopet izgine navadno brez sledu, a škoda, katero povzroči, je lahko velikanska.

Dokler bo Radičevščina omejena samo na Hrvaško, ne bo mogla povzročiti večje nesreče in bo slednjič razpadla sama v sebi, ako bi pa v isti meri, kakor na Hrvaškem, pognala korenine tudi med Slovenci, povzroči lahko razpad države. Seveda ne bo prišlo do tega nikoli, ker so pri nas popolnoma drugačne razmere, a vendar ne smemo zapirati oči napram tej nevarnosti.

Pri nas imamo hvala Bogu politično znatno izšolanu ljudstvo, ki se že 50 let udeležuje političnih bojev in zna razločevati program od fraze, brbljave od dokazov. Naš kmet je že zavestno opredeljen po strankah, čita neprestano časopise. Naš kmet ima že znatno narodno in državno zavednost, razume takoj, da bi bila samostojna in nevtralna republika Slovenija nemogoča — v tem slučaju bi bilo že bolje, da takoj vse zasedejo Italijani in bi prebivalstvo imelo vsaj ono oporo, katero lahko velika država podeli svojim pokrajinam. Tudi naše delavstvo, ki je v našem političnem življenju že zelo važen činitelj, je že opredeljeno po strankah, strokovno organizirano in zavedno. Naša inteligenca tudi ni — kljub vsem svojim napakam — tako oddeljena od ljudstva in od njega osvražena, kakor pa hrvaška. Zlasti pa ima duhovščina še vedno znaten vpliv na ljudstvo po deželi in ne bo prepustila radičevcem polja tako brez odpora, kakor se je to večinoma zgodilo na Hrvaškem.

Radič zamore pridobiti samo razmeroma majhno število nezavednega in neorganiziranega ljudstva, enako izgubljenih eksistenc, nekaj zmešanih glav in ideoloških teoretikov ter fantazistov, kakor se pojavljajo v večjem številu vedno po velikih političnih preobratih, ter nekaj podkupljenih duš. Radič ima — o tem se sedaj ne moremo očitati — stike s Habsburžani, Hohenzolnami in d'Annunzijem ter z vsemi veleizdajalci, ki rujejo v tujini proti naši državi. Za vsakega, kdor hoče, da država ne razpade, mora biti vsak stik z Radičem izključen. V odpuču proti njegovim napadom na Slovenijo bodo vse slovenske politične stranke tvorile enotno bojno črto, čeprav vsaka z drugega stališča.

Balkansko-podonavska zveza.

Majhni državni teritoriji obstoja pri sedanjih gospodarskih razmerah le težko in bodo v bodočnosti vedno težje. Z njimi je kakor z gospodarskimi podjetji: Velika podjetja ubijajo mala in mala stremijo, da se združijo v večja. Če pogledamo našo državo, vidimo, da je njen obseg razmeroma zelo velik, toda če pogledamo na zemljepisni položaj, vidimo, da je premajhen za mirno politično življenje in samostojni gospodarski razvoj prebivalstva.

Zgodovina priča, da so bili na Balkanu, kadar je bil razdeljen v mnogo držav, neprestani in zelo okrutni boji. Tako je bilo v starodavnosti pred Aleksandrom Velikim.

Ko so nad Balkanom zavladali Grki-Makedonci in pozneje Rimljani, je bil mir, ko so se naselili Slovani in je Balkan razpadel na več držav, je krvavel skoraj tisoč let neprestano v najokrutnejših bojih. Za turškega gospodstva je zopet zavladal mir, ko so se krščanski narodi oprostili in ustanovili svoje države, so zavladali med njimi boji. Ta pojav ni slučajnost, in posledica značaja naroda ali vladohlepnosti vladarjev. Ta pojav je neizogibna posledica gospodarskih razmer in zemljepisnega položaja Balkana. Balkan ima tako lego, da mora biti politično združen pod enotno vladno in mora imeti enotno gospodarsko politiko. Mnogo držav na Balkanu pomeni medsebojno vojno, ako je Balkan združen je mogoče enotni gospodarski razvoj.

Severno mejo Balkana tvori Donava. Ta mogočna reka ni samo vodovita naravna meja, ampak je tudi široka naravna cesta med Balkanom in srednjo Evropo. Zgodovina kaže, da je vsakdo, kdor je zavladal nad Balkanom, skušal obvladati tudi obdonavsko črto. Gospodstvo nad Balkanom brez gospodstva nad spodnjo Donavo je nemogoče. Kdor pa hoče obvladati Donavo, mora posedati oba bregova in širok pas kraja na levem bregu, obvladati mora tudi nad velikimi rekami, ki se iztekajo v Donavo. Naravna meja Balkana so še le Karpati, v Alpah pa razvodje rek, ki se iz Alp iztekajo v srednjo Donavo. Radi tega vidimo, da je vsakdo od starega Trajana sem, kdor je posedal Balkan, skušal obvladati tudi donavsko nižino, tako Bolgari pod Krunom in Simeonom, Bizantinci pri vsaki priliki, Srbi, Turki, Obratno, kdor je posedal donavsko nižino, je segal čez Donavo na Balkan: Tako Franki, Nemci, Madžari, Avstrijci. To ni imperijalizem, ampak zakon narode, ki žene narode. Napačno in površno je vse vojne, ki so se bile v zgodovini,

razlagati enostavno kot pojav imperijalizma ali vladohlepja vladarjev. Iskati moramo globljšega vzroka v prirodnih zakonih in gospodarskih postavah naroda. Vsak organizem se skuša ohraniti in razširiti, a pri tem zadene čisto v boj s sosednim organizmom. To velja tudi za narode in države. Če hočete, je to boj za obstanek in nagon samoohranitve narodov.

Trajni mir na Balkanu in v Podonavju bomo še le zagotovili, ako se ustanovi balkansko-podonavska zveza, ki bi obsegala cel Balkan, donavsko nižino in alpski svet do razvodja rek. To se pa ne sme izvršiti z vojnami, kajti narodi na tem ozemlju so tako različni, da bi nasilje nikdar ne pripeljalo do uspeha, ampak bi vsi narodi izkpraveli, kakor je izkpravel Balkan pred turškim prihodom. Izvršiti sežamre samo tako, da narodi uvidijo neizogibno gospodarsko potrebo in sklenejo med sabo balkansko-podonavsko zvezo. To se pa zamore izvršiti samo stopnjema v meri, kot posamezni narodi dozdevajo in uvidevajo to potrebo. Nikar si pa ne predstavljam, da se bo to izvršilo potom čisto abstraktnega spoznanja, takorekoč v študijskih sobah učenjakov in v kabinetih diplomatov. Za vsako spoznavanje je reba necega pritiska in neke sile, fizične, moralne, kulturne, gospodarske ali kakršne koli. To velja za posameznika, a še veliko bolj za narode.

V prihodnosti mora torej priti do balkansko-podonavske zveze.

Središče te zveze mora biti naša država. To govori že njena zemljepisna lega. Razprostira se v sredini donavsko-balkanskega ozemlja po obeh straneh Donave. Zavzema srednji Balkan, del Podonavja in sega v Alpe, ter se opira ob Adrijo. Naravno je torej, da se nji priključijo drugi deli. Prebivalstvo te države je narodnostno enotno, spada k narodnostnem delu, ki zavzema največji del Evrope in Azije. Take vloge ne morejo igrati narodi, ki so popolnoma tuje rase. Naša država je že sedaj največja in najmočnejša med vsemi, ki bi prišle v poštev. Naša država mora torej v bodočnosti igrati vlogo, kakor jo je Piemont v Italiji, Isle de France v srednjeveški Franciji, Poznanj v stari Poljski, moskovska knježevina v Rusiji.

Naša naloga je, da to uvidimo in pripravljamo državo na to bodočo vlogo. Pripravljati jo moramo s tem, da postane fizično, gospodarsko, moralno, kulturno dovolj krepka, da pritegne ostale dele. To je sen bodočnosti ki se mora uresničiti.

Kako bi si predstavljali slovensko republiko med Avstrijo in Italijo? Ne mogla bi razviti železnice, pošt in drugih prometnih sredstev. Ne mogli bi razviti nobene gospodarske politike, o zunanji politiki pa niti ni govora. Taka republika bi bila samo predmet izžemanja za naše sosedne.

3. Razpad vsakega socialnega reda. V socialnem oziru oznanjuje Radič neke vrste kmečki boljševizem. Kmet naj bo vse, vsaka oblast in vsaka družabna vez naj razpade. V Radičevi republici bi ne bilo mogoče uvesti nobene državne uprave, javna varnost bi izginila popolnoma, republika bi ne imela nobenih sredstev, da vzdržuje upravo, razpadla bi vsa prometna sredstva, končati bi se moralo s tem, da bi prišli zopet pod tujevo peto.

Do tega ne pride, ker med Slovenci ni tal za Radičevščino, vendar ne smemo biti brezbržni, da ne napravimo zmede tudi pri nas. Naša naloga je, da postavimo napram nji trdno mejo, omejimo to kužno bolezen samo na Hrvaško, kjer bo, ako se ne more širiti dalje, izginila samaobsebi.

Mariborski grehi.

„Tabor je pričel izpraševati vest svojim pristašem ter našteva njihove grehe. Po njegovem mnenju je Maribor strašno grešno mesto, grešniki so prav vsi od prvega do zadnjega, pred vsem pa ni na tukajšnjih demokratih prav nič dobrega, na sebi imajo prav vse narodne naglavne grehe.

„Krivci so oni, ki so sedeli na mestnem magistratu mariborskem“ — torej predvsem dr. Pleifer, ki je magistriral od začetka in ostalo uradništvo, dr. Leskovar je pri tem prizadet najmanjše.

„Krivci so oni, ki so sedeli pri vojaških oblastih (Majster, Cyvri, Bočević, Jakovljevič, Draškovič itd.), krivci so oni od policije (Senekovič), od okrajnega glavarstva, od železnice, od sodišča, krivci so naši politiki brez razlike strank (Voglar, Reisman, Koderman, Lipold), krivci so ti in oni uradniki, odvetniki, duhovniki, častniki, trgovci, obrtniki, zasebniki, sploh — več ali manj vsa naša javnost.“ — Tako piše „Tabor“. Po njegovem je torej v Mariboru krivo prav vse, kar leze in gre, ravno bo kvečjemu, kar je okrog „Tabora“, pa še tam ne vse, in vrhu tega k večjemu še kavarna Central. — Razmeroma najmanj konkretnih grehov ima še očitati duhovščini. Očita ji, da ni ustopila proti škofu Napotniku, da se nahajajo po cerkvah še nemški grbi in napisi. Povejte, kdaj od ustanovitve naše države je naš škof v narodnem oziru dal kakšen povod, da bi proti njemu nastopili? Saj registrirane zelo pridno narodne grehe. Ali hočete da bi naš škof v narodnem oziru vzel za izgled vaše prvake, če pa v istem članku priznate sami, da so vsi skupaj veliki grešniki. Nemški napisi se bodo tu in tam po cerkvah nahajali še dolgo, cela stoletja po razpadu avstrijskega gospodstva. Rimsko gospodstvo je po naših krajih razpadlo že pred 1500 leti, pa dobimo še sedaj kamne z latinskimi napisi. Umetnin pač ne bomo uničevali, če so na njih nemški napisi in od „Tabora“ ne moremo zahtevati, da bi naprimer kupil Frančiškano nov križev pot. Nas torej samo veseli, da „Tabor“ na mariborski duhovščini ne more najti nobenih večjih narodnih grehov. Prepričani smo pa tudi, da tudi demokrati mariborski prvaki niso tako strašno črni grešniki, kakor jih slika „Tabor“, četudi imajo marsikatero nerodnost na vesti. Toda naj odgovarjajo sami.

Politični pregled.

JUGOSLAVIJA.

Na sejah konstituantne 28. in 29. t. m. so bili na dnevnem redu prepri zastran spremembe poslovnika in opustitve prisega. Govorilo se je od strani raznih poslancev za in proti. Debata o spremembi poslovnika še sedaj ni končana.

Da dobio vse politične skupine primerno zastopstvo v ustavnem odboru, si bili prisiljeni vsi politični klubi, ki doslej še niso prisegli, da se podvržejo tej formaliteti. Komunisti so prisegli 28. t. m., Jugoslovanski klub pa 29. pod naglasom, da stoji odločno na stališču edinstva države in da ne bo rušil parlamentarnega dela. Doslej še edino niso prisegli radičevci, ki jih sploh ni v Beograd.

Velike so tudi preklarije za stran volitev v ustavotvorni odbor. Do sporazuma za skupno listo ni prišlo, ampak bo brž ko brž postavil vsak klub svojo lastno listo. Baje bodo zastopani v ustavotvornem odboru radičali in demokrati v vsak po 11 mandatih, komunisti 8, socialisti 1, zemljoradniki 4, Jugoslovanski klub in muslimani pa vsak po 3 mandatih.

V dobri delovanja ustavnega odbora ne bo rednih sej konstitu-

ante, ampak od časa do časa, ko se bodo parlamentarno potem obravnava-
vale razne interpelacije.

FRANCIJA.

Pariška konferenca za-
veznikov se je sporazumela glede raz-
orožitve Nemčije in povračila škode in
obnove. Glede razorožitve se mora
Nemčija držati tozadevnih določb ver-
sailleske mirovne pogodbe ter konfe-
renc v Bruslju in v Spa. Ako bi pa
Nemčija ne izpolnila pogojev za raz-
orožitev: se prekinejo roki za izpra-
znitev Posenja, zasedle se bodo nove
pokrajine in v Posenju se bodo uved-
le carinske odredbe.

Odškodnine in obnove
bodo plačali Nemci 226 milijard mark.
T kom 42 let mora plačevati Nemčija
12% izvozno takso, katero bo pobirala
reparacijska komisija. Ako bi Nemčija
ne hotela plačati teh svot, bodo za-
vezniki zastavili nemške carine, na-
stavili nove in višje pristojbine.

Zastopniki nemške vlade
bodo tudi povabljeni, da se udeležijo
londonske konference v februarju.

ITALIJA.

Italijanska vlada bi rada po-
dražila cene kruha in moki. V sled to-
zadevne vladne nakane je prišlo od
strani socialistov do ostre parlamen-
tarne obstrukcije. Na kako omiljenje
obstrukcije ni niti misliti, radi tega
se pa računa v političnih krogih z
razpustitvijo parlamenta brž kot brž,
in z razpisom novih volitev, ki bi pa
naj bile še le v jeseni.

Razni nemiri, izgredi, bom-
bni atentati, pretepi poboji in stavke
po gornjih delih Italije se še niso po-
legli. Pri pogrebih izgrednih žrtev
priče vedno do novih nemirov, katere
povzročajo fašisti.

D'Annunzio se je nastanil
v Gardone ob Gardskem jezeru v la-
lastni vili, obdan od 11 svojih najintim-
nejših spremljevalcev.

Pnevene vesti.

d PRIHODNJA ŠTEVILKA naše
„Straže“ izostane radi Svečnice v
sredo.

d SESTDESETLETNICA sveto-
kriškega g. nadžupnika. Dne 27. t. m.
je slavil svojo sestdesetletnico č. g.
nadžupnik od Sv. Križa pri Slatini
Franjo Korošec. Veličastno streljanje
raz vseh gričev svetokriške fare, se-
renada in obilna udeležba pri podok-
nici je pričala kako priljubljen da je
jubilar v svoji župniji in daleč nav-
krog. Drugi dan je bila slovesna sv.
daritev, nato pa obed, katerega so se
udeležili razven duhovščine in doma-
činov vsi dostojanstveniki iz slatin-
skega zdravilišča. Jubilarju g. Koro-
šcu, ki je bil svoj čas večletni ured-
nik „Slov. Gospodarja“ kliče tudi ure-
dnštvo naših dveh listov: Bivšemu
zaslužnemu kolegu na polju krščan-
sko narodne žurnalistike na mnoga le-
ta v duševno telesni čilosti kot dose-
daj!

d DUH. SPREMEMBA. Prestav-
ljen je č. g. Miloš Turk od Sv. Petra
pod Sv. gorami v Smarje.

d JADRANSKI DAN. Dne 6. fe-
bruarja bodo Italijani slovesno obha-
jali priklopitev jugoslovanskega Pri-
morja k Italiji. Tega dne bodo vihrale
laške zastave in še celo zvonovi bodo
morali oznanjati prebivalstvu, da so
naši bratje na Primorskem prišli pod
laški jarem. Toda naši bratje v zas-
lovenem ozemlju bodo obhajali ta dan z
gnjevom v srcu ter z molkom protesta-
rali proti nasilju. Nam pa nalaga 6.
februar dolžnost, da ostane ta dan za
nas trajno „Jadranski dan“, kakor je
bil za Srbe „Vidov dan“, dan narod-
ne žalosti in svete prisege naše neo-
mahljive zvestobe do nam odtrganih
bratov. Tam doli ob Jadranu todo de-
teli nagrade narodnim odpadnikom in
izdajalcem, pri nas pa zbirajmo za
„Jugoslovansko Matico“, da nagradi-
mo tiste, ki so nam ostali zvesti. Vsi
na delo za proslavo „Jadranskega
dne“!

d OKO ZA OKO, zob za zob. Ker
preganjajo Nemci slovenski živeli na
Koroškem, da raste od dne do dne šte-
vilo koroških beguncev, je sklenila
naša deželna vlada v Ljubljani, pre-
povedati do nadaljnjega v Sloveniji
nemške zabave in sploh vse priredit-
ve. Na podlagi te odredbe je prepo-
vedal mariborski policijski komisari-

at nemški Bergfest, katerega je hote-
lo mariborsko nemštvo slaviti jutri.

d SLON — MUHA in šolnik Vo-
glar. V objemu alkohola je videl g.
politik Voglar v prireditvi v Götzovi
dvorani kar celega obmejno nevarne-
ga slona, na katerega je začel stre-
ljati iz „Tabora“ in „Jutra“. Se nas
je pozval g. šolnik, naj izpustimo svo-
je strelce v nedolžne oficirske žrtve.
V petek pa se je g. šolnik iztreznil v
toliko, da je zmanjšal Götzovega pan-
germanskega slona v neznačno muho,
da bi popravil svojo umazano denun-
cijanstvo napram oficirjem in samemu
generalu Maistru, ki je vendar demo-
krat, kdor se hoče prepričati, da
gleda pobratim veletocha dr. Koder-
mana Voglar v vinjenosti slone, v tre-
znosti pa muhe, naj čita „Taborov“
članek od petka, kjer prekljuje v po-
niznosti muhe, kar je rigal pred par
dnevi v svet kot pijani slon. Voglarju
kot zopetnemu šolniku priporočamo
malo več treznosti in kolegijalnega ču-
ta vsaj napram somišljenikom, kakor
mu je n. pr. g. general Maister.

d TO SO PRIJATELJI LJUD-
STVA. Naše organizacije, pred vsem
Slovenska kmetijska zveza, je sklenila
zadnji čas vrsto protestnih shodov vi-
nogradnikov proti uvozu vina iz Ita-
lije v Jugoslavijo. Italijani namreč za-
htevejo pri sklepanju trgovinskih po-
godb med Jugoslavijo in Italijo, da
mora Jugoslavija dovoliti ugoden u-
voz italijanskega vina. To se pravi z
eno besedo: Uničiti slovenske vino-
gradnike in viničarje! Mariborski
„Tabor“, glasilo demokratiških izvoz-
ničarjev, pa si drzne napisati ostud-
no laž, da je šlo za „čisto klerikal-
no strankarsko prireditev“. Kličemo
za priče zborovalce na teh shodih, ki
nam bodo potrdili, da se je na prote-
stnih shodih govorilo stvarno samo
proti uvozu tujega vina. V Mariboru
so n. pr. v Gambrinovi dvorani bili
navzoči gg. Puklavac, Zmavc, Znidar-
ič, Zabavnik, Glaser in drugi vinar-
ski strokovnjaki. Če nam demokratiški
pisači, ki so si ta napad kar izmislili,
ne verjamejo, naj se informirajo pri
teh gospodih. Dobili bodo poročilo, da
se na naših shodih ne zabavlja in ne
zavija, kakor na onih, ki jih prireja
šolnik Voglar. Kakor nam poroča naš
zaupnik, je namreč Voglar v svoji —
bujni fantaziji videl na protestnih shod-
ih vinogradnikov „klerikalno stran-
karsko prireditev“. Ali Vas ni sram,
Vi demokrati, tega čina? Vam bi se-
veda bilo ljubo, če bi smeli Italijani
uvažati v naše kraje svojo brozgo. Se
vam cedijo sline po veriženju in po iz-
voznih. „Tabor“, „Jutro“ in druga
demokratska glasila pa celo kličejo o-
blasti proti onim, ki so dali „pobudo za
ta zborovanja“. A tako! Slovensko
ljudstvo naša stranka niti ne bi sme-
la opozoriti na gospodarsko nesrečo,
ki mu preti. To si bomo dobro zapom-
nili!

d G. DR. PITAMIC in naša se-
verna meja. V našem tozadevnem
članku smo pomotoma trdili, da g. dr.
Pitamic ne zna francoski. To napač-
no trditev obžalujemo in izjavljamo,
da je g. doktor popolnoma vešč fran-
coščine. V stvarnem oziru pa vzdržu-
jemo svoje trditve. Ako hočejo gospo-
dje spoznati, kako mejo so dosegli na
severu, potem jim svetujemo, da gre-
do osebno med obmejno Slovenec, ki
se hodi v svoji obupnosti k nam v
uredništvo jokati in tarnati. Vsakega
nemškega ali nemškufarskega bajtarja
in viničarja se je vpoštevalo in se u-
godilo njegovi želji; na zahtevo nem-
ških kmetov so se posamezne parcele
v popolnem nasprotju z naravno mejo
kratkomalo priklopile Avstriji, tako da
v sled tega postopanja naši kmetje na
svoja v Jugoslaviji ležeča posestva še
niti dovoza nimajo po jugoslovanskih
tleh, kratko: meja se je določila v de-
tetajih povsod v prid nemških inte-
resentov, našim zavednim obmejnim
posestnikom pa se je v posameznih
slučajih naravnost onemogočila ek-
stencija. To konstatiramo sine ira et
studio!

d DR. MRAVLJAG je optiral za
Nemško Avstrijo. Kako more ta člo-
vek še naprej izvrševati v Mariboru
svoj odvetniški poklic? Saj tuji držav-
lani nima o te pravice. Ali velja za
dr. Mravljaga kaka izjema?

d „LASTNA HVALA“. V pe-
ti številki „Ptujkega lista“ je nekdo
načrtnal člančič o regulaciji Pesnice,

v katerem opeva neizmerne zasluge
vodjo okrajnega glavarstva, g. doktor
Pirkmeierja, „ki se je trudil in posre-
doval pri vladi, da je sprejela v svoj
delokrog tudi navedeno regulacijo.“
Tistim, ki verujejo demokratskemu li-
stiču in resnici na ljubo pa povdarja-
mo, da je imel g. Pirkmeier glede re-
gulacije Pesnice iste zasluge kot biv-
ši cesar Karl v soških ofenzivah.
Vprašanje regulacije Pesnice je spro-
žilo svoječasno član Jugoslovanskega
kluba v začasnem Narodnem predsta-
vništvu, kjer je kompetentni odbor
sprejel njegov predlog. Gospodje okoli
„Ptujkega lista“, ne farbajte svojih
čitateljev in zapomnite si, da se dre-
vesa podira pri koreninah in ne v
vrhovih.

p ROKA ROKO UMIVA. „Hrvat“
piše: „Ruka ruku mi je, a dr. Avra-
movič nad Protičem bdije“, tako jadi-
kuje demokratska „Pravda.“ Svoječas-
no je g. Protič deloval na vse kriplje,
da bi zemljernik Avramovič zani-
mistroval na stolu agrarne reforme.
sedaj se pa g. Avramovič pridno re-
vanžira s tem, da z zavlačevanjem p-
gajanj ne pomaga s svojim klubom
Pašičevi vladi na noge. Ta usluga
veseli g. Protiča neizmerno, pač pa se
kuja demokratje. „Usluga za uslu-
go“, pribija „Pravda“ v kislem tonu.

d ODPUST URADNIKOV-KO-
MUNISTOV. Čeprav je vlada odre-
dila, da se imajo odpustiti vsi državni
uradniki, ki so aktivni komunisti, še
do današnjega dne ni zadovoljila no-
bena oblast tej naredbi. Belgrajska
občina je zahtevala pred par dnevi od
vseh ministrstev seznam uradnikov,
da označi komuniste in se s tem čim-
preje reši to vprašanje. Tudi pri nas
v Sloveniji bi bilo to potrebno.

d STRNIŠČE, WRANGEL in nje-
govi begunci. Naši celotni javnosti je
znano, da preživlja Slovenija v begun-
skem taborišču v Sloveniji nekaj sto-
tin Wranglovcev. Tedaj, ko so se za-
teklji k nam ti begunci, se je reklo, da
bo plačevala njih vzdrževanje Fran-
cija, ki jih je tudi zvalila iz domovi-
ne v tujino. Sedaj pa prihajajo urad-
no potrjene vesti, da je naznanila
Francija Wranglu, da se neha s 1. fe-
bruarjem vsakršna podpora begun-
skih Wranglovcev od francoske strani.
Ta izjava Francije je lepa zasušnica
tudi za nas. Po francoskih lukah je
raztepepo Wranglovo brodovje, kate-
rega si bodo lepega dne prilastili
Francози, nam pa so vsilili na tisoče
razcepanih in sestradanih ruskih be-
guncov, da jih preživljamo proti de-
narni odškodnini. Ako bi nam bil ge-
neral Wrangel podaril svoje brodovje,
bi ga že prerediti zanežali časa; pa
brodovje bogatim Francozom, nam pa
cape in prazne želodce — to je že ne-
sramna kršitev jugoslovanske goso-
tubja! Glede Strnišča je že itak vz-
nemirjena cela ptujška okolica, sedaj
bo še pa bolj, ako bo zvedela, da bo-
do redili ruske brezposelnike sloven-
ski davkoplačevalci. Od merodajne o-
blasti zahtevamo pojasnila zastran
Wranglovcev v Strnišču, da bodemo
„ahko pomirili ljudstvo.“

d SVETOZAR PRIBIČEVIČ in
rajni vojvoda Mišič. Naš „slavni“ mi-
nister prosvete Pribičević je izpustil
ukaz, naj se priredijo po vseh ljud-
skih in srednjih šolah predavanja o
rajnem vojvodu Mišiču. Ta ministrski
ukaz je na prvi pogled hvalevreden,
a neizvršljiv, ker je večina naših po-
deželskih šolnikov ob Mišičevi smrti
prvič v življenju slišala njegovo ime,
njegovo življenje in delo sta jim pa —
španska vas. Koliko težav delajo na-
šim profesorjem in učiteljem predava-
nja o regentu Aleksandru, ker nima-
mo tozadevnih virov, kaj bo še le z
rajnim Mišičem, ki je velik pred Bo-
gom in jugoslovansko javnostjo, nam
na manjka tiskanih podatkov o zaslu-
gah tega moža. Ako izdaje g. Sveto-
zar take fermene o predavanjih, bi
naj razposlal tudi vire. K nemogoče-
mu se ne more siliti nikogar!

d „RIBNICA - BREZNO“ pišejo
budje na naslove, ker vidijo obe te
besedi debele na postopju železniške
postaje, na voznjih listih, in ker so se
tako navadili v doslej nemški tukaš-
nji šoli. Ker ako naslovljenje zlasti
na javne urade — ki jih ni tukaj,
marveč ali v Ribnici ali v Breznu, ne
pa pod Veliko — zakasni marsikatero
navadno nujno pisanje ali brzojav ali
pošiljatev, smo Vam zelo hvaležni, da

opozarjate vse, ki sem pišejo, na pra-
vilno označbo prave pošte, ali ribniš-
ke ali brezniške. Deželna vlada je bi-
la sicer že okrajšala ime železniške
postaje na samo „Brezno“, kar je bi-
lo nekaj mesecev tudi v postajnem na-
pisu, pa se je moralo vsled ugovora
ribniške gospode zopet umakniti na-
pisu „Brezno-Ribnica“, kar pa tudi še
môti. Šola je izpremenila svoje ime v
„Podveljka.“ Katastralna občina in o-
kolica je uradno menda še vedno nem-
ški „Rottenberg.“ Ljudstvo govori se-
veda: Rdeči vrh ali Rdeči breg. Ob-
lasti pa na tozadevna vprašanja pre-
vidno molčijo. Menda z ozirom na —
nemško mejo vrh Pohorja, česar Pod-
veljani še upajo.

d ZALOSTNA SMRT se je do-
godila v hiši gostilničarja F. Hlade
pri Sv. Juriju ob Pesnici. Njegova de-
kla Regina Weis je bila že več dni vi-
deti nekako čudno divja. Ko se je z
gospodinjjo hudo sprla, bi jo bila sko-
ro nevarno poškodovala z vrelo juho,
s katero jo je nekoliko polila, vsem
pa je grozila s sekuro. Nato so poslali
po orožnike, ona pa se je skrila in so
jo šele drugi popoldan našli na pod-
strešju — obešeno. Ljudstvo pravi:
Kakoršno življenje, taka smrt!

d OPEHARJENI SPEHARJI. Ze-
lo hudo so potegnili preteklo soboto tu
naše speharje. Mariborske gospodin-
je, ki so slutile, da z 20dinarskimi
bankovci ni vse v redu, so z mrzlič-
no naglostjo kupovale slanino in pla-
čevale s temi preklicanimi bankovci.
Speharji so pa sprejemali, brez da bi
kaj slutili. Bankovci so bili lepi, no,
in nihče se jih ni branil. Zdaj pa pri-
hajajo ženice opeharjenih speharjev s
kupi 20dinarskih bankovcev ter čaka-
jo nestrpnost pri podružnici Nar. ban-
ke; upajmo, da jim jih bodo zamen-
jali.

d PRIJAVA REKRUTOV. V smi-
slu naredb Dravske divizijske obla-
sti se imajo rekruti, kateri so vpokli-
ceni na dan 7. februarja 1921 javiti
še le 11. februarja 1921.

d VELIKODUŠNI DAR. Novi po-
sestnik graščine „Vinarije“ v župniji
Prihova pri Konjicah, generalni rav-
natelj g. Oskar Schweickhardt, je da-
roval za župnijske uboge 1000 K, za
ubožni sklad 2000 K, za uboge otroke
občine Vrhovlje 2000 K in za prihov-
sko cerkev dragocen, iz beneškega
stekla umetno izdelan luster (svečnik).
Za ta velikodušni dar bodi blagemu
darovalcu tem potom izrečena prisrč-
na zahvala.

d ARETIRANI PTICI iz Sed-
larjevega. Od tihotapstva pa v krajo
je samo en korak. Resnica teh besed
nam dokazuje vas Sedlarjevo ob So-
tli, kjer je v staroavstrijskih časih
bujno cvetelo tihotapstvo. Z ustvari-
tviyo Jugoslavije so padle vedno za-
prte štajersko-hrvaške meje, nehati
je moralo tudi tihotapstvo ob Sotli.
Staroavstrijski švercarji iz Sedlarje-
vega pa so prisiljenem odvzemu „šver-
carije“ zašli na opolzka pota neraz-
ločka med svojo in tujo lastnino. Te
dni je pomagalo več prošlinskih tihota-
pcev iz Sedlarjevega tovoriti z raznim
blagom naloženi tovarni avto v znano
strmi hrib Srebrnik pri St. Petru pod
Sv. gorami. Za trud pomoči so se od-
škodovali Sedlarci z nekaj zaboji tu-
jega blaga. Orožništvo je na ovadbo
preiskalo sedlarsko gnezdo in odved-
lo v verigah v kozjanske zapore tri
po telesni postavi največje Sedlarce.
Pri pogledu na aretacijo treh osum-
ljenih ozmovičev je bilo celo Sedlarje-
vo po koncu in proklinjal nepoštene
roke rojakov, ki so s svojim dejanjem
uničili prav do temelja zadnje ostan-
ke sedlarjevega poštenja. Ako začne
Janezek s svečarijo, neha kot Janez
s tatvino.

d NESTRPNOST nemških burša-
kov v inozemstvu. Komaj je bil pred
Božičem poravnani spor proti eksport-
nemu akademiku Zdenku Verstovšku
na Dunaju, so ga začeli po počitnicah
burši z nova napadati. Ker se jim
akad. senat in rektor nista vdala so
začeli z nasilstvom. Obstopila ga je
cela kopa buršev, ko je šel iz preda-
vanja in zahtevala od njega, da krat-
komalo zapusti eksportno akademijo,
ker ga sicer s silo vržejo iz šole. Le-
gitimirali so se kot koroški visokošol-
ci. Hujskarije gredo od graških in
mariborskih nemških dijakov proti
Zdenku Verstovšku tako daleč, da
vlagajo ovadbo za ovadbo proti njemu
V neki taki vlogi celo trdijo, da je

Zdenko Verstovšek pri januarskih dogodkih 1. 1919 vstrelil malega nemškega otroka. Zahtevali so od dunajske policije, da Verstovška izžene iz Dunaja. In res je prišel uradnik policije k njemu na dom in mu priporočal, da zapusti Dunaj. Povoda za iztiranje policija nima nobenega, ali kakor se vidi, bi le rada vstregla zahtevam nemških jugoslovanskih renegatov. Radovedni smo, če bo naša vlada pripustila, da bi se tako postopalo proti našim državljanom, ki so primorani študirati v inozemstvu radi pomanjkanja tozadevnih šol pri nas. Izvor vse te gonje je v Mariboru in iz vrst nemškega dijaštva iz Jugoslavije, ki bodo drago plačali vsako nasilje.

Iz Prekmurja.

d VELIKI SHOD ŽUPANOV, zaupnikov občin in raznih društev se je vršil v Dolnji Lendavi. Napovedan je bil za ta dan in dan popreje velikanski kmetijski in delavski kongres, kateri se pa vsled še ne dokončanih priprav in prevelikanskih prigrasov, na podlagi katerih je bilo pričakovati do 20.000 ljudi, za katere bi se v zimi ne moglo najti stanovanj, moral preložiti na poznejši čas. Dne 18. jan. 1921 so predpoldan zborovali obrtniki in trgovci, kateri so si ustanovili kolektivno obrtno zadrugo za dolnjelendavski okraj. Pri tem zborovanju je bilo navzočih nad 600 obrtnikov. Popoldan istega dne so zborovali zaupniki iz cellega Prekmurja ter sklenili resolucije in spomence, katere so se imele na drugi dan, dne 19. februarja, predložiti zboru županov, kmetov in delavcev. Dne 19. januarja so velikanske prostore pri „Kroni“ napolnili zborovalci, katerih je prihitelo 2000, kljub temu, da je bil velik zbor odpovedan. Zborovanje je točno ob 9. uri otvoril v slovenskem in ogrskem jeziku predsednik zveze županov g. Božidar Sever ter pozdravil vse navzoče, kakor tudi zastopnike civilnih in vojaških oblasti ter zastopnike časopisja in društev. Prečitale so se potem številne resolucije, katere so bile vse večinoma le gospodarskega in narodno-političnega značaja. Vse resolucije so bile z živahnim odobravanjem enoglasno sprejete. Govorili so nato še razni govorniki kmeti, kateri so se pritoževali čez izvedbo agrarne reforme, s katero se delajo le razni poskusi, ter je ljudstvo že razburjeno vsled teh manipulacij. Pri delitvi zemlje se delajo vnebovpijoče krivice, drv ni, čeravno bi jih lahko dali dovolj na razpolago za potrebne sloje. Glavno, da gospoda od agrarne reforme pri tople zakurjeni peči sedi, kaj in kako pa kmet in delavec trpi vsled pomanjkanja kurita, pa jih nič ne briga. Pri agrarni reformi se nastavlja le politikujoče uradnike, zategadelj so pritožbe Prekmurcev in Medjimurcev tozadevno utemeljene. Iz vseh resolucij in spomenic je odseval odpor proti vsakemu poskusu centralizacije, proti kateri se je prekmurški slovenski rod že od nekdaj boril. Vlada bo lahko marsikaj pomenela iz spomenic prekmurskega zborovanja, a svetujemo ji, da si naj dobro premisli, predno se odloči za nevarne poizkuse v tej pokrajini, kjer je ljudstvo trdno združeno, kjer se vsi tako umetno zaneteni poskusi medsebojne zavraščanja niso prinesli nikakega uspeha. Drugače se ji lahko zgodi, da bo za posejani veter žela strašansko burjo!

Iz Celja.

c SLOVENSKA LJUDSKA stranka v Celju ima prihodnji četrtek, dne 3. februarja ob 8. uri zvečer politično zborovanje v vrtni dvorani pri „Belem volu“. Govori biviši poslanec profesor Vesenjaki, Pristaši Slov. ljudske stranke! Pridite polnoštevilno! Od slej se bodo vršila taka politična zborovanja Slov. ljudske stranke vsak prvi četrtek v mesecu.

c IZ PLENARNE SEJE mestnega gerentskega sosveta v Celju dne 27. prosinca 1921: Gostilna pro Mostu se proda s prenosom triletne, obstoječe najemne pogodbe s sedanjo najemnico. Na javni dražbi se proda večja množina hmelovk. Dijaški dom se da v najem rudarski šoli samo do konca šolskega leta 1921-22, da bo nato možno zopet prostore izročiti za ureditev Dijaškega doma. Vsaka nova električna inštalacija je vsled slabega toka nemogoča. Radi prodaje poslopij na Lanovžu se sklene stopiti v pogajanja z državo, da jih slednja kupi za Otroški dom; zato se s prezidavo prostorov na Lanovžu za enkrat počaka. Razpoložljivi svet za mestno osnovno šolo se proda gospe dr. Kalanovi s stavbeno omejitvijo. Mestni svet pri Lebovi hiši v Razlagovi ulici se za prodajo razpiše z omejitvijo, da se mora kupec zavezati, da prostor primerno zazida. Uslužbenec mestne elektrarne se zvišajo plače za 25%. S 1. februarjem se ukinejo stanarinski prispevki mestnim učiteljem razen voditeljem. Vsak občini poslan račun mora biti odslej sestavljen v slovenskem jeziku, sicer ga ne bodo obravnavali. 25 odstotna tujska taksa se bo pobirala od tujcev od dneva, ko bo zadevni sklep od vlade potrjen in razglašen.

c KAVARNA HOTEL EVROPA na Krekovem trgu 3 (pred kolodvorom) se je otvorila v soboto, 29. januarja opoldne.

Iz Maribora.

d DR. BENEŠ pride v Maribor. Zunanji minister čehoslovaške republike, dr. Beneš, se pripelje v sredo, dne 2. febr., v Maribor ter bo nadaljeval svoje potovanje v Rim. Čislani državnik bratske slovanske države se bo, kakor doznavamo, mudil nekaj časa na kolodvoru in železi bi bilo, da mu priredi naše mariborsko občinstvo dostojen sprejem.

c AKADEMIJO priredi mariborski Orel na Svečnico, dne 2. febr. t. l. v telovadnici č. šolskih sester v Mariboru, Samostanska ulica. Začetek ob 5. uri. Vstop proti vabilu. Blago-

hotni prispevki za orlovski sklad se hvaležno sprejemajo. — Odbo-

d KR. DRŽAVNA POLICIJA v Mariboru in 22. januar. Kakor doznavamo, se je prireditve pri Götzu v Mariboru udeležil tudi policijski komisar dr. Senekovič. Nadalje se nam poroča: Ko je dobila vojaška godba prošnjo, da sodeluje pri prireditvi mariborskega „Männergesangsvereina“, je vprašala policijo, ali je društvo in prireditve neoporečena. Dobila je odgovor, da ni vzroka, da ne bi vojaška godba sodelovala.

d ZGODOVINSKO DRUŠTVO v Mariboru ima svoj občni zbor dne 13. februarja ob 10. uri dopoldne v mali dvorani tukajšnjega Narodnega doma. Na dnevnem redu je času primerno predavanje, poročilo o društvenem delovanju, volitev novega odbora, sprejemba društvenih pravil in slučajnosti. — Naše razumnštvo opozarjamo na to velevažno znanstveno društvo, da se v obilnem številu udeleži zborovanja in pristopi kot član.

d „ČUŠOV VEČER.“ Kakor doznavamo, je nameraval prirediti naš mariborski častniški zbor dne 1. febr. „Čušov večer“, katerega čisti dobiček bi dobila vdova in sirote po ustreljenem naredniku Čušu, ki je postal nedavno žrtev nemškega fanatizma. Ker pa prireditelj omenjenega dne poštni uslužbenec svoj ples in jih častniški zbor noče oškodovati, se bo „Čušov večer“ vršil baje pozneje. Upamo, da se bodo naši rodoljubi udeležili te prireditve v častnem številu, saj gre za dobrodelni namen.

PLANINSKI PLES se vrši v Mariboru dne 5. februarja (pustno soboto) v Götzovi dvorani. Ta prireditve bo gotovo najlepša tega predpusta; najboljši umetniki so prevzeli nalogo dekoracije v velikem stilu. Sploh se bo zastavilo vse moči, da bo planinski ples v Mariboru pokazal sliko neprisliljene poštene zabave v največjem obsegu, kjer bo vladalo pravo planinsko veselje — brez odiranja. Upajmo da bo gmetni uspeh poplačal delo planincev, katerim je ta ples samo sredstvo v doseg svojih ciljev na Klopnem vrhu in v Savinjskih alпах, kajti mariborski planinci so si za letos stavili že večje naloge. Vabila se ne razpošiljajo — dobro došel je vsak planinec in prijatelj narave in domače zabave.

KMEČKO ŽENITOVANJE, s katerim se otvori dne 5. februarja točno ob 20. uri letošnji „Planinski ples“, tvori že sedaj središče živahnega zanimanja in popraševanja. To popolnoma upravičeno. Vsa oče se izvrši strogo po narodnih šegah in običajih in v pristnih narodnih nošah. Povečini nas obiščejo oni fletni Gorenjci, ki so predstavili lani poleti v Ljubljani prestolonasledniku naše kmečko ženitovanje. To bo vesela in razposajena družba! Starešina, njemu ob strani neizogibni jezični mešetar, bujni krog družic in brhko dekle, Gorenjka, ki bo nosilo ženitovanjsko pogao. Pogao se nalašč za ta večer peče v Sko-ljiloki. Seveda vlada za ta ples in za nastop po vsi Sloveniji velikansko za-

nimanje, v Mariboru pa imajo vodstvo in ves aranžma v rokah spretnih gospodov, ki tvorijo obenem jurijo o pristnosti narodnih noš in sploh za ceremonijel vse prireditve. Kdor se hoče udeležiti ženitovanja, naj se pravočasno zgleda pri g. Ferdo Pinterju, trg., Aleksandrova cesta 32, kjer dobi vsa potrebna pojasnila. Posebno prosimo, da se zglase oni, ki imajo sami kako narodno nošo. Vsem drugim pa ključemo: Na veselo svidenje na „Planinskem plesu“!

PREDPRODAJO vstopnic za Planinski ples so prevzeli sledeči gg. trgovci: za člane Baloh & Rosina, za nečlane Baloh & Rosina na Grajskem trgu; Bureš, Kravos in Pinter & Leonard na Aleksandrovi cesti, Ellinger na Kralja Petra trgu, Hmelak na Slomškovem trgu in Franjo Majer na Glavnem trgu. Prosimo, da se posega pridno po predprodaji, da ne bo na večer nepotrebnega vrvenja pri blagajni ter nikdo ne pride prekasno na kmečko ohect.

Dopisi.

POBREŽJE pri Mariboru. Naša prostovoljna požarna bramba priredi na pustno soboto, dne 5. februarja, v gostilni Rojko družinski večer s plesom in gledališko predstavo. Podporniki in prijatelji društva, ki so bili slučajno pri povabilu prezreti, se naprošajo, da se obrnejo tozadevno na požarnike. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 10 K. — Da ne bo pomote, se opozarja, da priredi veselico dne 2. februarja v Riedlovi gostilni zrkovška požarna bramba za svoje prijatelje. — Načelstvo požarne brambe na Pobrežju.

ST. PETER v Savinjski dolini. Naš nadučitelj deluje neumorno za treznost naroda. On vnema mladino z besedo, še bolj pa s svojim živim vzgledom k treznosti! Da priuči otroke k treznosti, jih pelje v gostilno, malčki ga žajajo, da so kar megleni. Robert se jim pa smeji in še jedno z njimi zapoje. To je vzgojevalec narodni! Učencu Francetu se čudno zdi, kam Robert tolikokrat med poukom iz razreda potegne. Tonček pa pravi: „Ti, Francet, ne veš, da mu ga je tam le Micika sedaj med računstvom eno flašo od Stribarja prinesla; le pogledal ga je, glej kako ima rdeče oči. Oh, veš, Tonček, če bo pa zdaj tepel, bo pa zopet po mesarsko mazal.“

ST. PETER v Savinjski dolini. Robert Senica se boji, da bi ga alkoholni veter odnesel iz St. Petra. Jakinu Kolenc je zavoljo tega hudo pri srcu. On šepa okoli nekaterih hiš in pobira podpise za Roberta. Pa kako zvito dela ta kandidat za prihodnjega občinskega ubožca. V Dobertešo vas št. 24 je prišel ter rekel: „Podpiši tukaj, boš dobil za otroka cukar iz Beograda!“ Zopet pri drugi hiši je rekel: „Tukajle podpiši nekaj za požarno brambo!“ Tako je slepomišil okoli in dobil nekaj podpisov, zoper katere sčaj mnogi zapeljani podpisatelji ugovarjajo. Nadzornik Ludvik Černež pa jaha na teh podpisih in si domišlja, gače, ko mislite! Dobro veste, da se ljudje ljubijo na svetu!“

„Take reči niso za mlada dekleta, Regina! O tem niti govoriti ne smete!“

„Kaj —? Da niso za mlada dekleta —? Saj vendar mlada dekleta ljubijo in so ljubljene!“

„Oh, jaz nesrečnež!“ je zastokal župnik. „Da imam opraviiti s tako trdo glavo!“

„Ne govorite slabo o moji glavi! Ugaja mi, posebno odkar se je gospodu de Conprat zdela tako lepa.“

„Gospod de Conprat se je norčeval iz vas! Prepričani bodite, da vas ima za mlado brezpomembno dekle!“

„Nikakor ne!“ sem užaljena odvrnila. „Sai mi je roko poljubil! In veste, kakšna misel mi je prišla tisti krat?“

„Torej — —!“ župnik je sedel na ježicah.

„Naj bo, gospod župnik! — Hote-la sem mu skočiti na vrat in ga objeti.“

„Neumnost! Človeka, ki ga ne poznate, ne smete kar meni nič tebi nič objeti!“

Dalje prihodnjič.

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

Ile pri tem vprašanju je moja domišljija spet zablodila v temo in se začela boriti z meglenimi mislimi, tako da sem nazadnje opustila vso borbo in nejasnost in nanovo spet mislila na usta, ki so mi ugajala, na oči, ki so se mi smehljale, na lice, ki sem bila za trdno odločena, da ga ne pozabim nikoli več.

V tej negotovosti sem tavalala, dokler mi niso nekega dne prišli na misel sluhni pojavi pri mojih junakinjah iz Walterja Scott.

— In zasvetila mi je luč v moji temi.

Našla sem, da sem zaljubljena.

To razkritje mi je vzbudilo živo radost. Najprej zaradi tega, ker je bilo moje dolgočasno življenje na mah okrašeno z bajnim čarom, ki je bil sicer nejasen, pa vendar resničen, drugič pa zato, ker me je gotovo tudi on ljubil, če sem jaz ljubila njega. Ljubila sem gospoda de Conprat, ker mi je ugajal. Dosledno, sem mislila, je morala ista vtis tudi moja osebnost na praviti na njega. Moja logika, podpr-

ta z mojo popolno neizkušenostjo, ni razmišljala dalje, zadovoljevala me je in srečna sem bila.

Eno razkritje privede kmalu do drugih. Spoznala sem, da ni bila „ljubezen do bližnjega“ tisto čuvstvo, ki ga je imel Franc I. do žensk vobče in de Ane de Pisselen posebej, in da je moja ljubezen do Pavla de Conprat čisto nekaj drugega, ko navadno prijateljsko nadnjenje. Ker ljubila sem sicer svojega župnika, vendar nisem nikdar želela, ga objeti; ne bila bi se pa pomisljela, skočiti na vrat gospodu de Conprat.

„Ampak župnik“, sem umovala, „mora imeti o ljubezni napačne in čudne pojme! Oženiti se ne more —, torej tudi ne more ljubiti. In — — — Sploh mi je vse to nerazumljivo. Moram si poiskati pojasnila!“

Taka zmešnjava je bila v mojih mislih, da sem vseeno sklenila, vprašati za svet župnika, čeravno sem pre zirnó sodila o njegovi sposobnosti za reševanje takih kočljivih vprašanj.

Ubogi gospod župnik je prav dobro opazil, da preživljam težke, nemirne ure, in da tavam v nejasnosti, pa bil je tenkočuten in ni kazal, da se zanima za moja čuvstva, ki bi u-

tegnila dobiti določnejšo obliko, ako bi se bil izdal, da polaga važnost nanje. Poskušal je vsa mogoča sredstva da bi me razvedril, prihajal je vsak dan k nam in nategoval učne ure v brezkončnost.

Sedela sva pri najinem oknu. Teta je bolehalo že nekaj dni in ni šla iz svoje sobe. Jaz sem blodla med zvezdami in župnik se je mučil ter mi razjasnjeval učne pojme.

„Poglejta vendar, kaj ste naredili, Regina! Računali ste s kilogrami namesto z grami. In tule je bilo treba množiti tri petine s — — —“

„Gospod župnik“, sem dejala, „ali uganele, kaj je najlepše na svetu?“

„Kaj, Regina?“

„Ljubezen, gospod župnik!“

„Kaj mi bodele pa že spet razlagali, dete?“ se je vznemirjal.

„O —! Stvar, ki jo prav dobro razumem“, sem odgovorila in samozavestno stresla glavo. „Poprašujem se, zakaj mi niste o tem nikoli ničesar povedali, ko se vendar take reči vidijo vsak dan!“

„Glejte, to je sad romanov, ki ste jih brali! Vi mislite, da je resnično, kar je le izmišljeno!“

„Ni lepo od vas, da govorite dru-

da ima g. Robert v St. Petru veliko zaslonbo. Jaki pa si misli: da sem le piti dobil, pa je dobro, čeprav sem na svojih petih tudi semtertje po Robertu mahnil.

Narodno gospodarstvo.

g SADJARSKO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO. Dne 20. februarja t. l. se bo vršil v posvetovalnici poverjenosti za kmetijstvo (Marijanišče) v Ljubljani ustanovni občni zbor bodočega Sadjarskega društva za Slovenijo. Kdor se zaveda velikega pomena našega sadjarstva, bo ustanovitev tega prepotrebne strokovnega društva pozdravil gotovo najiskrenejše. Ta zbor se prične točno ob pol desetih predpoldne; kdor se vsled oddaljenosti ali draginje ne more pripeljati v Ljubljano, naj do 20. februarja pismeno priglasi svoj pristop na naslov M. Humek, Ljubljana, Linhartova ul. 12. Ob priliki občenega zbora se bo razpravljalo tudi o izdajanju društvenega glasila „Slov. sadjarja.“

g SEJMSKO POROČILO. Na tedenski svinjski sejem dne 28. januarja 1921 se je prignalo 78 ščetinarjev; Lepo vreme je privedlo precej kupcev, kupili so od 78 komadov 67, cene so bile od 28 do 30 K.

g VREDNOST DENARJA. 100 avstrijskih kron stane 24—25 naših K, avstrijska krona se je torej nekoliko pomogla. Ameriški dolar je nekoliko padel in stane 139 naših kron. Za 100 nemških mark plačajo 231—235 naših kron. Francoski frank je v vrednosti poskočil in stane 9.70 K do 10 K našega. Za 100 laških lir plačajo 515 do 520 naših K.

Tržno poročilo iz Maribora.

Mariborski trg je bil v soboto, dne 29. januarja zelo živahen. Cene so pri nekaterih predmetih, n. pr. pri jajcih, precej padle. Blaga je bilo zelo mnogo na trgu.

Meso in špeh à 1 kg:

Svinjski špeh	K 38—do 48—
Svinjska mast (spušč.)	50—do 56—
Svinjski ocvirki	30—do 32—
Svinjsko meso	30—do 36—
Svinjska glavina	16—do 22—
Svinjsko meso (prek.)	K 38—do 56—
Goveje meso	18—do 22—
Goveji jezik	22—do 24—
Goveji želodec (osn.)	—do 8—
Telečje meso	20—do 22—
Ovčje meso	18—do 20—
Loj	20—do 30—

MA LA NAZNANILA

DRUŠTVENO:

Št. Iij v Slov. gor. Kmetijsko bralno društvo vabi vse domačine in sosedje, zlasti iz Jarenine in Svečine k prireditvi, ki jo vprizori v nedeljo, dne 6. februarja ob pol 4. uri popoldne v Slov. Domu. Na vspeh pade petje in petdenjska šaloigra »Vrban Debeluhare«.

Gor. Radgona. Prihodnjo nedeljo, dne 30. januarja se uprizori v Posojilniški dvorani krasna tridejanska igra: »Na dan sodbe«. Začetek takoj po večernicah. Nihče naj ne zamudi. Pridite polnoštevilno!

Razvanje. Prostovoljna požarna bramba v Razvanju priredi dne 6. februarja ob 4. uri popoldne v gostilni Franca Černe veselico z godbo, plesom in raznimi zabavami. Za dobro pijačo in jedila bo najbolje preskrbljeno. Prijatelji in dobrotniki društva so prijazno vabljeni. Čisti dobiček za društvene namene.

RAZNA:

Magacin se išče v Mariboru, da se zamorejo vanj postaviti vozovi. Ponudbe na upravo lista. 3—3 57

Perotnina à komad:

Purani	K 100—do 180—
Goske	30—do 140—
Piške	20—do 60—
Domači zajci	10—do 30—
Jajca (cela)	1—do 1.50
Jajca (zdrobljena)	—do 80—

Žito in pšeno à 1 liter:

Koruza (rum. in bela)	K 4—do 5—
Ječmen	4.50—do 5—
Oves	—do 3—
Ajda	—do 3—
Pšenica	6—do 7—
Ajdovo pšeno	10—do 11—
Proseno pšeno	7—do 8—

Druga živila:

Bučno olje 1 liter	K 60—do 66—
Bučne prge (oljate) 1 kilogram	4—do 5—
Zelje (glave) 1 kom.	2—do 3—
Zelje (kisló) 1 krožnik	7—do 1—
Bela repa 1 komad	—do 50—
Bela repa (ribana) 1 kg	—do 2—
Bela repa (ribana) 1 krožnik	—do 1—
Rumeno korenje 1 k.	—do 50—
Rdeča pesa 1 kom.	1—do 2—
Krompir 1 kg	2—do 2.20
Krompir 1 merica	15—do 17—
Čebula 1 kg	5—do 6—
Solata-endivija, 1 k.	2—do 3—
Jabolka 1 kg	5—do 8—
Orehi 1 kg	16—do 17—

Mleko in mlečni izdelki:

Mleko 1 liter	K 4—do 4.50
Surovo maslo 1 kg	55—do 60—
Sir 1 kg	9—do 10—
Smetana (kisla) 1 l.	—do 20—

Drugi predmeti:

Brezove metle 1 k.	K 3—do 4—
Spleteni jerbasi 1 k.	8—do 30—
Škaf (navadne velikosti) iz smr. lesa	—do 40—

Špeharjev je bilo na trgu 40. Pripeljali so okoli 150 prašičev in 40 telet. Krompirja je bilo 61 vozov. Čebule 6 vozov. Kupcev je bilo zelo mnogo, a kljub temu se blago, posebno špeh, meso in krompir popoldne ob 3. uri ni bilo vse razprodano. Opazilo se je splošno znižanje cen.

Kako čitamo borzna poročila?

Svetovna vojska je popolnoma predrugačila gospodarske razmere in ustvarila med posameznimi državami gospodarske odnose, ki ovirajo celoviti promet in so mek drugimi vzroki povzročitelji draginje kot svetovnega pojava. Vsled svetovne vojne

so vse države zelo zadolžene, zaloge blaga izčrpane, države trpe vsled pomanjkanja surovin, prometne razmere so slabe, povsod se opaža delomrznost — pojavi, ki služijo v presojo gospodarskega stanja posameznih držav. Valuta, vrednost denarja v posameznih državah, se presoja na podlagi gospodarskega stanja posameznih držav; v poštev pride še povrh priateljstvo ali neprijateljstvo razmerje do velikih držav, krize v državi, notranja ureditev države in — ugodne ali slabe žetve. Vrednost denarja se določa na borzah; za nas pridejo v poštev borze v Curihu, Zagrebu in Beogradu. Borza v Curihu določa iz mednarodnega stališča vrednost denarja, in daje pravce vsem drugim borzom. Kdor hoče imeti vsaj nekoliko vpogleda v gospodarske razmere, kdor hoče presoditi gospodarski položaj države napram sosednjim državam, oziroma državam, s katerimi smo v gospodarskih stikih, mora samo zasledovati borzna poročila.

Kaj je borza? K čemu služi borza? Borza je zborovanje ali shod trgovcev, ki se sestanejo vsak dan ob določenem času v svrhu olajšave trgovskega obrata. Na borzi se snidejo trgovci, ki imajo kako blago, vrednostne papirje, menice, denar tujih držav na prodaj in oni, ki te vrste blaga itd. kupujejo. Borza je regulator narodnega gospodarstva, državnega kredita in obrestne mere, nam podaja resnično sliko gospodarskega življenja. Borza se mnogokrat primerja s človeškim organizmom in se ji pripisuje vloga srca. Zdravo srce predstavlja zdrav organizem, zdrava borza dobro narodno gospodarstvo. Vsakokratni borzni kurzi tvorijo merilo za celo premoženje posameznika.

Kaj so in kako nastanejo borzni kurzi? Na borzi se kupuje in prodaja blago in zgoraj navedene vrednote. Vsak dan ob sklepu borze se iz zapisov vseh oseb, ki sklepajo kupitje na borzi, ugotovi, po kaki ceni se je na n. r. dolarjev, delnic Jadranske banke itd. kupila ali prodala. To ugotovljeno ceno imenujemo kurz. Kurz se dviga in pada. Vzroki dviganju ali padanju kurza so naravni, samovoljni in izvanredni. Naravne vzroke tvorijo ponudba blaga in povpraševanje po blagu, ugodni ali neugodni razvoj podjetja, znižanje ali zvišanje dividende, ukinjenje obrestovanja itd.; samovoljne vzroke tvorijo razne vznemirjajoče vesti in govorice; izvanredne vzroke tvorijo izbruh vojne, sklep ugodnega miru, dogodki v notranjosti države, bolezen vladarja, kurzi na drugih

borzah itd. Kurz vseh vrednot, ki se kupujejo ali prodajajo na borzi, se sestavi in priobči vsak dan po sklepu borze. Seznam vseh kurzov se imenuje borzno poročilo.

Borza je največjega pomena za vsako državo; na borzi se sklenejo vsa velika državna posojila, se dobi denar za zidanje velikih železnic itd. borza skrbi za stalnost vrednosti našega denarja, vpliva blagodejno na trgovino in industrijo in jači z investicijo velikih kapitalij davčno moč industrijskih podjetij. Ta velik pomen borze pa sili vsakega, ki se zanima za javno življenje, da pazno čita dan za dnevom borzna poročila. Oglejmo si taka borzna poročila! Po kratki opazki, katera nam poda situacijo na borzi za določni dan, so navedene cene in sicer: 1. za delnice a) denarnih zavodov, b) industrijskih, trgovskih in prometnih podjetij, n. pr. Poljedelska (banka) 123, 124; 2. za založnice zadolžnice, obveznice, n. pr. 4% založnice Eskomptne (banke) 102; 3. za devize. Devize so menice, ki se glase na tujo valuto in zapadejo v inozemstvu v plačilo. Banke imajo rajši take menice v svojih blaginjah, kakor pa gotov denar, ker si pri plačilih v inozemstvu prihranijo ogromne stroške za pošiljatev, zavarovanje itd. kovanega denarja. N. pr. Beč 39.65, 40; 4. za valute. Valuta pomeni vrednost tujega denarja. N. pr. avstrijske krone 40, 40.5. Pri vsaki vrednoti sta navedena dva kurza, denarni kurz in blagovni kurz. Denarni kurz je cena, katero je pripravljen kupec, ki povprašuje po kakem blagu, plačati. Blagovni kurz je cena, za katero je pripravljen prodajalec, ki ima blago na razpolago, isto prodati. Ako dobimo borzno poročilo z navedenimi primeri v roke, bomo isto tako-le: Na borzi so ponujali kupci za delnice poljedelske banke 123 K, za 4% založnice Eskomptne banke ni bilo kupcev, za menice, ki se glase na nemškoavstrijske krone in so plačljive na Dunaju, so ponujali K 39.65, za nemškoavstrijske krone K 70; prodajalci, ki so imeli v rokah blago, so prodajali delnice poljedelske banke po 124 K, za založnice Eskomptne banke K 102, deviz Dunaj po 40 K, nemškoavstrijske krone po K 40.5, to se pravi, za 100 K nemškoavstrijskih kron se je plačalo 40, oziroma 40.5 jugoslovanskih kron. Pri valutah je naveden kurz za 100 komadov tujega denarja, pri dolarjih oziroma devizah New-Jork za 1 dolar.

Popolna borzna poročila imajo le večji gospodarski listi, v manjših listih in v političnih listih je naveden le kurz za devize in valute.

NAZNANILA!

Podpisani vljudno javljam cenj. občinstvu Maribora in okolice, otvoritev največje, prvorazredne, novourejene restavracije na Grajskem trgu št. 4, katero otvorim dne 2. februarja pod imenom

„GRAJSKA KLET“.

Restavracijo bom vodil osebno ter sem isto kljub težavnemu času vzorno uredil ter okusno opremil, posebno s krasnimi ložami, katere bodo nudile cenj. obiskovalcem dovoljno udobnost.

Postregel bom cenj. gostom s prav izbornim vinom iz najboljših jeruzalemskih, ljutomerskih in turškoverskih vinogradov. Ob enem sem poskrbel izbornu kuhinjo z toplimi in mrlimi jedili ter vzorno postrežbo.

Za mnogobrojni obisk in naklonjenost cenj. občinstva se priporočam in beležim z velespoštovanjem G. Juro pl. Valjak.

1000

VINA

HEKTOLITROV

izvrstnega slavonskega in baranjskega

VINA

1000

VINA

proda takoj zelo po ceni

DARUVARSKA ŠTEDIONICA :: DARUVAR

(Slavonija).

PLANINSKI PLES Pustno soboto, 5. februarja 1921 pri Götzu v Mariboru
Vojaška godba, šramelj - Vstopnina za nečlane 40 K, za člane 30 K
Začetek ob 8. uri zvečer z nastopom skupin - Obleka planinska, promenadna ali narodna noša - „Moderni“ plesi izvzeti